

fører den umiddelbart til en strengere Straf. Det turde derfor staa som tvivlsomt, hvilket af de to Systemer der er det mildeste, enten det, som Lovforslaget søger at føre igjennem, eller det nu bestaaende. Jeg for mit Bedkommende vil være tilbøielig til, med den høitærende Minister at mene, at det vilde være ganske nødvendigt at have et Korrektiv som det, den nuværende Lovgivning kjender, naar man ikke vilde udsætte sig for Appel i en Masse Bagatelsager. Jeg ser derhos ikke rettere end, at, hvis man ikke optager Lovforslagets Bestemmelse, vil den gjældende Regel, der jo er af en rent procesful Betydning, blive staaende ved Magt. Det vil heller ikke kunne overses, at disse Humanitetsbetragtninger ogsaa andetsteds maa have gjort sig gjældende, men at man af Hensyn til Armeens og Marinens Tærn har maattet bøje sig. Jeg tror endog, at det i Motiverne til Lovforslaget er udtalt, at i vore Nabolande Sverrig og Norge har man ved Udarbejdelsen af nye Love for Krigsmagten etableret det samme Princip, som dette Lovforslag søger at gjøre gjældende hos os, ja, endog i langt strengere Skikkelse, idet det er langt høiere Straffe, som der kunne anvendes arbitrært. Det er vistnok ogsaa bekjendt, at i den norske Lovgivning hviler det Princip, at enhver Borger skal kunne fordre sit Forhold paadømt og sin Ret gjort gjældende ved Domstolene, endog paa en Grundlovsbestemmelse, men ikke desto mindre har man troet det nødvendigt at komme bort derfra, da man skulde give nye Love for Krigsmagten. Utter i Nar har det Spørgsmaal, hvorom her er Tale, været Gjenstand for Overveielse i Udvalget, og de Anskuelse, der igjen i Dag saa smukt og stærkt have gjort sig gjældende, skulle ganske vist paany komme under Overveielse i Udvalget; videre kan jeg ikke sige. — Jeg har i Dyrigt kun lidt at tilføie, nemlig med Hensyn til den høitærende Ministers Uttringer om Vædringsforslaget under Nr. 17. Det er jo anerkjendt af den høitærende Minister, at vort Vædrings-

forslag i og for sig er rigtigt, og at den Bestemmelse, vi ville have fjernet af Paragrafen, virkelig ikke har sin rette Plads i denne, men kun kan forsvares af Hensigtsmæssighedshensyn. Nu tror jeg virkelig, at den Sætning, at, hvor der øves Vold, er man berettiget til at sætte Skarpt mod Skarpt, netop hører til de Sætninger, der ere saa naturlige og ligge os saaledes i Blodet, at man egentlig ikke behøver at lære den, og at det altsaa er en Sætning, som man ikke behøver at udtale i Loven. Noget Andet er, at Begrændningen af denne Ret kan give Anledning til meget vanffelige Undersøgelser, og at det derfor kan være i sin Orden, at Lovgivningen søger at give Regler for dens Udøvelse. Nødværgeretten i og for sig er, som sagt, saa naturlig, at den ikke behøver at udtales, og den er i Dyrigt allerede udtalt i Lovforslaget. Ganste vist henviser § 47 kun i Almindelighed til den borgerlige Straffelov, og ved at læse denne § 47 ville hverken Overordnede eller Underordnede faae noget dybt Indblik i Betingelserne for Strafbarheden osv.; men det har jo altid været forudsat, at, naar dette Lovforslag maatte vinde kongelig Sanktion, vilde det være nødvendigt, at Krigsartikelsbrevet kommenterede Loven for dem, der skulde anvende den og være den undergivne, og i en saadan Kommentar vil da en Udtalelse om Nødværgeretten finde sin naturlige Plads, men den bør ikke have sin Plads i en Paragraf, der handler om noget ganske Andet, nemlig om den Overordnedes Berettigelse til at anvende Tugt som Røvelsesmiddel i yderlige Tilfælde. Naar jeg skal samle min Anskuelse herom i et kort Ord, vil jeg sige, at det forekommer mig, at det virkelig vilde være en Vlet paa dette smukke Lovgivningsarbejde, der overalt vidner om grundig Indsigt i Straffeforhold og Straffelovgivning, om vi lade den Bestemmelse staa. — Til hvad den høitærende Minister anførte om streng Arrest i Bøie som arbitrært Straffemiddel, skal jeg kun sige, at, ligesom dette Spørgsmaal har været Gjenstand for Udval-